

OVERDENKING

Onze diepste angst is niet dat we ontoereikend zijn.

Onze diepste angst is dat we oneindig krachtig zijn.

***Het is ons licht, niet onze duisternis
waar we het allerbangst voor zijn.***

We vragen ons af:

***Wie ben ik dat ik schitterend, bijzonder,
begaafd en fantastisch zou zijn?***

Maar waarom eigenlijk niet?

Je bent toch een kind van God?

***Je moet je niet kleiner voordoen dan je bent
opdat de mensen om je heen***

zich vooral niet onzeker zouden gaan voelen.

***We zijn geboren om de luister van God uit te dragen
die in ons woont.***

Niet slechts in enkelen van ons, maar in ons allemaal.

Als wij ons licht laten schijnen,

geven we anderen onbewust toestemming om dat ook te doen.

Als wij bevrijd zijn van onze eigen angst,

bevrijdt onze aanwezigheid automatisch anderen.

Deze tekst, die wordt toegeschreven aan Nelson Mandela, kwam bij mij boven toen ik het evangeliagedeelte van vandaag las. Ik ging ernaar op zoek en ontdekte toen dat deze woorden helemaal niet van Nelson Mandela zijn, zoals ook ik dacht, maar van de Amerikaanse schrijfster Marianne Williamson. Ze vindt het misverstand zelf niet erg, ze is alleen maar blij dat deze woorden zo'n grote weerklank hebben gevonden, doordat ze toegeschreven worden aan zo'n bijzondere man.

Toen ik deze woorden voor het eerst hoorde, en ik weet ook nog precies wanneer dat was, werd ik er sterk door getroffen. Ik denk dat het waar is wat hier gezegd wordt. Dat onze angst voor wat we kunnen zijn groter is dan onze angst om te kort te schieten. Dat we meer geneigd zijn om onze kracht weg te stoppen dan in die kracht te gaan staan. Want dat laatste is eng, dan wordt er ook wat van ons verwacht. Het is veiliger te geloven dat we in feite niets voorstellen dan dat we wel wat zouden voorstellen.

Je bent toch een kind van God? wordt hier tegen ons gezegd en:

We zijn geboren om de luister van God uit te dragen die in ons woont.

Jezus zegt hier dingen over zichzelf en zijn roeping die de joodse leiders razend maken. Even terzijde, maar wel belangrijk: waar bij Johannes 'de joden' staat, moet je niet denken aan alle joodse mensen, aan het joodse volk als geheel, maar aan de joodse leiders, degenen die waken over de geloofstraditie, degenen met wie Jezus herhaaldelijk in discussie raakt.

Het punt waar het hier over gaat is de vraag wie Jezus eigenlijk is, of, wat scherper geformuleerd: wie hij zich wel niet verbeeldt te zijn. De Messias soms? *Als u de messias bent, zeg het ons dan ronduit* dagen ze hem uit.

Jezus doet dat niet. Zijn reactie is: het maakt helemaal niet uit wat ik zeg, want jullie geloven me toch niet. Het heeft geen enkele zin om te proberen jullie door woorden en redeneringen te overtuigen. Die ketsen af op een diepgeworteld wantrouwen.

Als er niet een bepaalde openheid is, is elk gesprek gedoemd te mislukken. Dat is wat Jezus hier probeert duidelijk te maken met dat beeld van de herder en zijn schapen, dat vertrouwdheid en vertrouwen uitdrukt. Een bepaald basisvertrouwen is een voorwaarde is om naar iemand te luisteren en van hem of haar te kunnen leren. Het vertrouwen en de vertrouwdheid die er is tussen mij en mijn leerlingen, zegt Jezus, is een weerspiegeling van het vertrouwen en de vertrouwdheid die er is tussen mij en mijn Vader. De Vader en ik zijn één, zegt hij vervolgens -en die uitspraak maakt zijn gesprekspartners zo ontzettend woedend dat ze stenen oppakken om hem te doden. Het is het grote verwijt aan Jezus, de reden waarom hij uiteindelijk niet gestenigd, maar gekruisigd is, dat hier te lezen is in vers 33: *U bent een mens, maar u beweert dat u God bent.*

In de christelijke geloofstraditie wordt Jezus Gods Zoon genoemd. *Zijne eniggeboren zoon*, zo zegt het de apostolische geloofsbelijdenis die we hier twee weken geleden bij de doopdienst nog samen hebben gezongen. Dat klinkt heel exclusief. Maar Jezus citeert hier uit het OT, waar God tegen mensen zegt: *Jullie zijn goden, zonen van de Allerhoogste, allemaal.* Psalm 82. En in Exodus spreekt God Mozes, als die bang is om naar de farao toe te gaan moed in met de woorden: *Ik zal je als een god voor Farao stellen.*

Met de uitdrukking *zoon van God* wordt niets meer en niets minder bedoeld dan: een mens die beelddrager en vertegenwoordiger van God is, een mens die staat voor Gods rechtvaardigheid, liefde en trouw. Dus niet een mens die vol is van zichzelf alleen en die zichzelf zo geweldig vindt, maar een mens die vol is van wat wat meer is dan zichzelf, die vervuld is van God, een is met God, vertrouwd is met God en op God vertrouwt. Dat kritische onderscheid is wezenlijk en luistert heel nauw. Die dingen zijn soms heel anders dan ze lijken. Juist wie de mond vol heeft van God is soms in werkelijkheid vooral vervuld van zichzelf en wie terughoudend is in het gebruik van vrome woorden laat soms des te meer van God zien, in de manier waarop hij of zij zich gedraagt. Dat is ook wat Jezus hier zegt: dat daden beslissender zijn dan woorden. En hij vraagt de joodse leiders bijna wanhopig dan tenminste te geloven wat hij doet. En het lijkt erop dat ze ook wel erkennen dat hij goede dingen doet, want ze zeggen: *om een goede daad zullen we u niet stenigen.* Waar dan wel om?

Dat is een verschrikkelijk misverstand. De joodse leiders denken werkelijk dat Jezus bezig is zichzelf te verheffen en in de plaats van God te stellen en ze menen daartegen in het geweer te moeten komen. En dat bestaat ook in onze wereld, mensen die denken dat zij het middelpunt van alles zijn en verwachten dat iedereen naar hun pijpen danst. Maar Jezus wijst in de dingen die hij zegt en doet nooit naar zichzelf, hij wijst naar God. Het tragische is dat ze dat maar steeds niet zien. Wat Jezus zegt, niet alleen over zichzelf maar over en tegen alle mensen, komt hierop neer: *Wij zijn geboren om de luister van God uit te dragen die in ons woont. Niet slechts in enkelen van ons, maar in ons allemaal.*

Meer dan enig ander heeft deze mens ons aller roeping om drager van Gods luister te zijn serieus genomen en bepalend gemaakt voor zijn leven. Zo bepalend dat anderen zich eraan stoorden. Omdat hij hen, omdat hij ons confronteert met onze diepste angst, niet de angst voor de duisternis, maar voor het Licht dat in ons woont. Omdat hij ons dwingt ons gebrek aan vertrouwen in dat Licht onder ogen te zien. Alleen maar door te leven en te zijn wat wij allemaal zouden kunnen leven en zijn: kind van God.

Een mens die leeft vanuit die relatie, die vrijmoedig omgaat met alles wat hem over God geleerd is, die durft te vertrouwen op de diepe wijsheid van de liefde, die ruimte en vrijheid schept voor anderen. Een mens die zich niet te groot voelt om de minste te zijn, die ook weet wat het is om onbegrepen te zijn en te worden gekwetst. Een mens die verbonden blijft met God en met mensen, ook op het moment dat alles wordt ingezet om die verbondenheid kapot te maken.

Geen superheld, waarin anderen zich niet herkennen kunnen, maar echt een mens. Een echt mens. Om in te geloven, om op te vertrouwen, om je aan op te trekken. Om lief te hebben, om te volgen, -een leven lang.